

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan Deelnemers Algemeen Overleg (AO) (zie verzendlijst)

Datum 30 november 2017

Betreft Verslag vergadering Algemeen Overleg 26 oktober 2017

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
M. Kunst
m.kunst@minvws.nl
T 070 340 7969
www.row-minvws.nl

VERSLAG

Verslag van het **Algemeen Overleg** van het **Regulier Overleg Warenwet** op **donderdag 26 oktober 2017** in de **Skyllazaal (A-20-35)** van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Aanvang: 14:00 uur

GENODIGDEN/AANWEZIGEN

voorzitter mw J.C. Witteveen-Hevinga, hr S. van Hoogstraten

secretariaat mw M. Kunst, mw T.E.J. de Haas

mw M. Achterhof (VvN)

mw R. v.d. Bosch (VNO-NCW)

mw H. Crielaard (CBL)

hr J. Dijken (RND)*

mw M. Frenkel*

hr S. el Haroui (min. EZ)*

mw L. Hartman (VvN)*

hr H. Heuver (zLTO)*

hr J. Hulleman (Jumbo)*

hr M. Jansen*

hr E. Klein (min. EZ)*

mw S. Koopman*

hr R. van der Kruijk (VvN)

A. Mathijssen*

mw I. van de Pas (Ahold)*

mw N. Quaedvlieg (GroentenFruit Huis)

mw C. Rommens (VWS/VGP)

hr G. de Rooij (FNLI)/ vervangen door mw I. Tiesinga

hr V. Sannes (min. VWS/VGP)*

hr R. Siteur (Ahold)*

hr H.M.J. Sluijsmans (min. SZW)*

hr R. Spencer (NVWA)

mw I. Stoelhorst (min. VWS/VGP)

hr H. Uitslag (Consumentenbond)*

mw J. Vis (Voedingscentrum)*

mw W. van der Vossen (Voedingscentrum)

hr W. Weide (RND)*

hr M.J.B.M. Weijtens (min. EZ)*

hr H.A.F. van Well (VNCI)*

hr P. Wolfs (NZO)*

* = afwezig

Ons kenmerk
VGP / 1266775

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

1. Voorstelronde en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom, waarbij ze de aantredend voorzitter Steven van Hoogstraten en de nieuwe secretaris Tjalda de Haas persoonlijk noemt. Achterhof deelt mede dat haar collega mw Hartman helaas afwezig is vanwege gezondheidsklachten. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De secretaris deelt mee dat Hubert van Breemen onlangs is overleden. Van Breemen was lange tijd werkzaam bij VNO-NCW en destijds een actief lid van het ROW.

3. Naar aanleiding van het AO-verslag van 24 februari 2016

Achterhof vraagt hoe het er nu voorstaat met de voedingsapp. Stoelhorst vertelt dat deze gelanceerd is tijdens de Voedseltop op 26 januari 2017, maar op dit moment nog niet beschikbaar is voor consumenten. Op dit moment werkt het Voedingscentrum aan het 'vullen' van de app met voedingsdata die door diverse partijen (supermarkten, dataleveranciers) aangeleverd wordt. In oktober was de app voor 65% gevuld. Hierbij is de kwaliteit van de data een belangrijk aandachtspunt. Waar het gaat om de allergeneninformatie mogen er geen fouten in zitten. De planning is om de app in januari voor consumenten te lanceren. Van der Kruik vraagt wat de app allemaal bevat, gaat het alleen om producten in de supermarkt? Stoelhorst beaamt dit. Achterhof vraagt zich af hoe de app straks gecontinueerd kan worden, zodat mensen geen verouderde gegevens krijgen voorgeschoteld. Van der Vossen legt uit dat er voor de app koppelingen gemaakt worden met de verschillende databases waarin supermarkten hun data beheeren zodat de app dagelijks geüpdatet wordt om de kwaliteit te waarborgen. Van der Kruik vraagt of er wel een disclaimer op de app zit. Dit is het geval. De consument kan de app pas gebruiken als hij de voorwaarden met de disclaimer accepteert. Hierin staat dat het Voedingscentrum de gegevens aangeleverd krijgt van derden en dat het etiket altijd leidend is. De Voorzitter vraagt of er ook een effectevaluatie komt. Van der Vossen vertelt dat er een consumentenonderzoek plaats zal vinden. Tot slot vraagt Achterhof of er ook een pilot gedaan is. Dit is inderdaad al gebeurd bij de eerste versie van de app en van de tweede versie loopt nu een pilot onder professionals uit zowel het producenten- als het consumentenveld.

Verder zijn er geen vragen naar aanleiding van het verslag van 24 februari.

4. De agenda bevat geen punt 4

5. Stand van zaken nieuwe Controleverordening en Fitness check GFL

Rommens geeft een toelichting op de stand van zaken rondom de Controleverordening. Hier is een aantal jaar aan gewerkt en de reikwijdte is veel groter dan die van de oude verordening (onder andere de toevoeging van plantgezondheid, biologische landbouw en dierenwelzijn). In juni 2016 is de verordening gereed gekomen, eind 2019 zal de verordening van kracht worden. De komende jaren wordt er gewerkt aan twee peilers. De eerste is de implementatie van de controleverordening in plant- dier- en Warenwet. De tweede is het op Europees niveau uitwerken van veel zaken, zoals import. Hierbij werkt het Ministerie van VWS samen met LNV, de NVWA en de Douane om bij de komende overleggen in Europa de belangen van Nederland zo goed mogelijk te behartigen. 16 november 2017 wordt er door LNV een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd waarbij

organisaties uit het bedrijfsleven zijn uitgenodigd om hun visie hierop te geven en meer informatie te verstrekken. Import, IMSOC (ICT systeem onderliggend aan RASFF en AAC meldingssystemen), vleeskeuring en delegatie van publieke zaken zijn belangrijke thema's in de Controleverordening.

Tiesinga vraagt of de terugkomst van het ministerie van LNV nog veranderingen met zich mee gaat brengen. Rommens antwoordt dat dit hele thema van EZ naar LNV overgeheveld wordt.

Van Hoogstraten vraagt zich af of de verordening alle keuringen dekt. Rommens antwoordt dat het alle controles in de hele agroketen betreft, waar voedselveiligheid ook binnen valt. Tabak, alcohol en productveiligheid vallen niet onder de verordening.

Quaedvlieg merkt op dat de tijdsspanne krap is en dat ze daarom blij is dat men voortvarend te werk gaat, vooral omdat ze op een aantal punten nog veel discussie verwacht in Brussel. Daarbij vindt ze het belangrijk dat er heldere criteria zijn zodat men niet telkens in een politieke discussie belandt. Rommens is het hier mee eens en vertelt dat er eerst een analyse gemaakt wordt op alle punten van de controleverordening om de punten van zorg voor Nederland te identificeren en hierop te acteren zodat de belangen van Nederland in optimaal behartigd kunnen worden in Brussel. Van der Kruijk geeft aan dat juist hierbij de knowhow uit het bedrijfsleven erg belangrijk is. Rommens beaamt dit en merkt op dat ze deze analyse juist daarom af willen hebben vóór de bijeenkomst met het bedrijfsleven op 16 november aanstaande.

Vervolgens vertelt Stoelhorst een en ander over de Fitness check die is uitgevoerd op de General Food Law (GFL). Fitness Checks zijn evaluaties die Brussel op een groot aantal gebieden uitvoert om te checken of de regelgeving goed werkt. De Check op de GFL is in 2013 gestart. In 2015 zijn de resultaten opgeleverd door de contractor van de Europese Commissie. De hoofdconclusie is dat de GFL veel positieve dingen heeft gebracht en dat de regelgeving ten algemene goed werkt. Wel zijn er aanbevelingen gedaan om verbeteringen in te voeren wat betreft de interpretatie, implementatie en handhaving. Er moet goed gekeken worden naar de guidelines en implementatie. Op de website van de Europese Commissie wordt vermeld dat zij eind 2017 een rapport zullen uitbrengen. Stoelhorst heeft het rapport nog niet gezien en geeft aan nog niet te weten wat er nu komen gaat. Zij vraagt of er mensen uit het veld zijn die wellicht al meer weten. Quaedvlieg zegt alleen te weten van de questionnaires die nu lopen. Stoelhorst antwoordt dat deze nu lopen voor Claims en dat mw. Smale hier namens VWS/VGP mee bezig is.

6. Openbaarmaking

De Voorzitter begint met op te merken dat dit punt tijdens de hele periode dat ze voorzitter geweest is elke vergadering op de agenda stond. Stoelhorst vertelt dat de wijziging van de Gezondheidswet betreffende het onderdeel openbaarmaking in het najaar van 2017 van kracht is geworden en dat daardoor de bekendmaking inspectiegegevens door de NVWA juridisch beter geregeld wordt. De individuele zienswijze is niet meer noodzakelijk. Bedrijven krijgen een melding dat ze gecontroleerd zijn en dat het rapport op de site komt.

Verder legt ze uit dat de wijziging van de Gezondheidswet een kader is, waarmee nog niet de openbaarmaking via deze wet is ingevuld. Het invullen van de openbaarmaking gebeurt via een Algemene maatregel van Bestuur (AMVB) Momenteel wordt er gewerkt aan de voorbereiding op de procedure voor de vaststelling van de AMVB. Er is een internetconsultatie geweest over het voorstel voor de eerste AMVB. Hierop zijn geen reacties gekomen wat betreft de openbaarmaking van inspectiegegevens door de NVWA.

Onder deze nieuwe AMVB zal als eerste de openbaarmaking van inspectiegegevens van de visafslagen, productonderzoeken en horeca plaatsvinden. Op dit moment wordt nog gekeken op welke wijze dit kan worden ingeregeld bij de NVWA, daarna kan de AMVB in procedure gaan. In de loop van volgend jaar kan de AMVB dan van kracht gaan.

Crielaard vraagt of het zo is dat AMVB's per sector opgezet worden. Stoelhorst legt uit dat er één AMVB is, en dat de bijlage met een specifieke invulling telkens verandert.

Quaedvlieg ziet een mogelijk probleem in verband met de WOB die ook blijft bestaan. Kan iemand nadat er op basis van de AMVB en de geldende bijlage een openbaarmaking is geweest via de WOB nog andere informatie opvragen? Van der Kruijk vult aan dat het heel vreemd zou zijn als men via de WOB steeds maar weer om andere informatie kan vragen dan via de AMVB al beschikbaar is gesteld. Aldoor WOBs zijn belastend voor de overheid maar ook voor het bedrijfsleven. Stoelhorst antwoordt dat zij verwacht dat het aantal WOBverzoeken zal afnemen doordat de overheid zelf al veel informatie actief openbaar maakt. Spencer vult aan dat de stroom WOBs naar verwachting zal verminderen en dat er anders verwezen zal worden naar openbare bestanden.

Van der Kruijk heeft vanwege de invloed van de openbaarmakingen op het bedrijfsleven het verzoek aan de NVWA om intern te zorgen dat gegevens op een eenduidige en verantwoorde manier gepresenteerd worden. De toon van een openbaarmaking kan immers al invloed hebben op een bedrijf. Hij signaleert nu dat er veel verschillen in onder andere intonatie zijn, waardoor leken conclusies kunnen verbinden aan de resultaten die niet altijd juist zijn. Hij vindt daarom de contextinformatie erg belangrijk, hoe zwaar is een bepaalde bevinding nou echt?

Stoelhorst geeft aan dat er vanuit de NVWA gewerkt wordt aan harmonisatie van de presentatie en vaststelling van inspectieresultaten. Ze wil graag weten wat Van der Kruijk precies bedoelt met contextinformatie. Gaat het erom dat er niet overal bijstaat of iets een grote of kleine overtreding is? Van der Kruijk zou graag een algemeen oordeel of weging zien. Iets waardoor een derde kan begrijpen dat niet iedere bevinding dezelfde lading heeft, zodat het publiek er iets mee kan. Een andere optie zou zijn om het bedrijf in kwestie een reactie bij de openbaarmaking te laten plaatsen. Hierop antwoordt Spencer dat de NVWA op de hoogte is van dit issue, en ook vindt dat er een juiste duiding gegeven moet kunnen worden. Echter kan er wel subjectiviteit bestaan over wat die context exact inhoudt. Het lijkt hem misschien nuttig hier nog eens met het bedrijfsleven over om tafel te gaan. Daarnaast wordt de openbaarmaking geleidelijk ingevoerd voor het brede terrein van de NVWA en tussendoor ook geëvalueerd.

Tiesinga wil graag weten of er in de AMVB ruimte is om dingen te veranderen naar aanleiding van deze tussentijdse evaluaties. Volgens Stoelhorst kan dit zeker, theoretisch zou hij zelfs weer ingetrokken kunnen worden. De voorzitter merkt op dat de crux hier zit in de bijlagen, die worden indien nodig aangepast.

Van Hoogstraten komt nog even terug op de discussie over contextinformatie. Hij meent dat deze eigenlijk niet belangrijk is. Het gaat er om dat er een norm overschreden is of een besmetting geconstateerd. De context is hierbij niet relevant.

Stoelhorst rondt af door op te merken dat de precieze invulling van de rapportage later ontwikkeld wordt. De voorzitter stelt tot slot dat er weer een grote stap genomen is in de totstandkoming van de wijziging van de Gezondheidswet, maar verwacht dat het onderwerp nog wel eens terug zal komen op de agenda.

7. Follow-up Fipronil

Stoelhorst begint met een korte uiteenzetting over het verloop van de fipronilcrisis en de huidige stand van zaken. De crisis heeft veel impact gehad. Er zijn bijna 200 bedrijven op slot gegaan. De meeste boeren zijn nog steeds bezig met het schoonmaken van de stallen, dit blijkt heel lastig te zijn. Dit wordt aangestuurd vanuit EZ (nu LNV). Naar aanleiding van Kamerdebatten zijn er enkele toezeggingen gedaan. Zo wordt er in kaart gebracht hoe snel terugroepacties van de NVWA uitgevoerd kunnen worden en is het onderzoek Sorgdrager gestart. Hierin zal van alle actoren (uit het veld, de overheid en Europa) bekeken worden welke rol zij gespeeld hebben (zie voor de onderzoeksopzet bijlage 2b). Omdat het onderzoek nog loopt kan er nu nog geen informatie over gegeven worden. Rommens vult aan dat het Instellingsbesluit, waarin de Commissie wordt ingesteld, deze week is gepubliceerd. Sorgdrager is zelf het enige lid van de commissie Sorgdrager. Zowel de Tweede Kamer als andere partijen hebben naar aanleiding van de onderzoeksopzet aanvullende onderzoeksvragen ingestuurd. De commissie gaat aan de hand van deze vragen zelf de onderzoeksopzet nader specificeren. Het doel is om het onderzoek eind dit jaar, of anders begin 2018 af te ronden.

Stoelhorst vervolgt dat er ook in Brussel overleg geweest is tussen de betrokken ministers (zie voor de conclusies bijlage 3). De Nederlandse delegatie bestond uit minister Kamp, VWS was ambtelijk aanwezig. De conclusies zijn eerst voorbesproken door de meest betrokken landen (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk en Oostenrijk). De belangrijkste uitkomsten zijn dat vanaf het begin van een incident/crisis zoveel mogelijk Europees afgestemd moet worden en zo mogelijk een geharmoniseerde risicobeoordeling worden vastgesteld. EFSA moet hierin worden betrokken, zo mogelijk moet snel een advies van EFSA gevraagd worden. Met een goede afstemming in de eerste fase is er ook beter risicomanagement en een betere risicocommunicatie mogelijk. Dit ging niet goed met als resultaat verschillende uitkomsten in landen. Ook moeten de verschillende meldingssystemen RASFF, AAC en het AAC-FF beter aan elkaar verbonden worden. Hierbij moeten voedselveiligheidsmeldingen de hoogste prioriteit krijgen, boven andere meldingen. Daarnaast is het belangrijk dat er ook informele contacten zijn tussen de verschillende autoriteiten. Mogelijk komt er een Food Safety Officer, een liaison die in onderlinge afstemming kennis en informatie uitwisselt naast de formele meldingssystemen. Crielaard wil graag weten of dit dan een permanente functie is of alleen tijdens een crisis, en hoe deze functie ingevuld wordt. Stoelhorst geeft aan dat het waarschijnlijk een permanente functie betreft, het gaat er immers om dat er een goed Europees netwerk komt, náást de meldingssystemen. Een precieze invulling van de functie is er nog niet. Spencer merkt op dat de functie goed ingebed moet zijn, en dat je dat niet voor 'erbij' kunt doen.

Het volgende punt is dat het onderzocht moet worden hoe het voedsel fraudenetwerk en het strafrechtelijk circuit (Europol, Interpol) beter kunnen samenwerken. Hierbij vindt Van der Kruijk dat het vreemd is dat bij voedselveiligheidsissues de benodigde informatie soms niet verkrijgbaar is omdat er ook een fraudeonderzoek loopt. Dan ligt de informatie bij het Openbaar Ministerie (OM) en deze geeft het niet vrij. Bedrijven willen meewerken om de impact te beheersen maar dit is moeilijk als de benodigde informatie bij het OM ligt en niet wordt vrijgegeven. Rommens antwoordt dat deze vraag ook meegenomen wordt in het onderzoek van Sorgdrager. Van der Kruijk hoopt dat er dan goed gekeken wordt hoe deze informatie wel beschikbaar kan worden. Spencer reageert dat er hier sprake is van een belangenafweging. Van der Kruijk vraagt zich af welk belang er dan zwaarder moet wegen.

Stoelhorst meldt verder dat er bij de door de Europese Controle-instantie HFAA een fact finding mission wordt gedaan. Hier valt ook nog niet veel over te zeggen.

Van Hoogstraten wil graag weten of het nou zo is dat het middel fipronil verboden is of dat er een norm werd overschreden. Stoelhorst legt uit dat het middel op zich niet verboden is maar deze toepassing van het middel wel.

De vraag rijst hoe het nou kan dat op basis van dezelfde gegevens verschillende landen zo verschillend hebben gereageerd. Spencer stelt dat het ingewikkelde materie is en dat er verschillende normen zijn (voedselveiligheidsgrens MRL en gezondheidsnormen ADI en ARfD). Achterhof geeft aan dat er bij consumenten nog steeds onzekerheid is. Van der Kruijk vraagt hoe het kan dat er vier landen naar dezelfde gegevens keken en toch tot zulke verschillende conclusies konden komen. Eieren die hier teruggeroepen zijn, mochten in andere landen wel op de markt. De terugroepactie heeft veel gevolgen voor (het imago van) de industrie. Als straks blijkt dat terugroepen niet nodig was moet er nog eens heel goed gekeken worden. Moet er alleen technisch geoordeeld worden naar normen, of ga je ook kijken of hetgeen aangetroffen ook daadwerkelijk schadelijk is. Rommens geeft aan dat al deze vragen reden waren voor het Sorgdrager onderzoek.

8. Voorzitterswissel

Dan neemt Kunst de vergadering over. Zij bedankt de voorzitter hartelijk voor de lange tijd dat ze het ROW/AO heeft willen voorzitten. Dit deed zij vol enthousiasme, waarbij zij elke keer vanuit Groningen naar Den Haag reisde. Kunst overhandigt de voorzitter bloemen en een klein presentje.

De voorzitter bedankt iedereen en vertelt dat ze het altijd fijne vergaderingen heeft gevonden met een goede sfeer en een constructieve opstelling van alle deelnemers. Wat ze vooral leuk vond om mee te maken was dat ze in het begin alleen mannen aan tafel had, maar dat er in de loop van de tijd steeds meer jonge vrouwen met ambitie aanschoven. Tot slot bedankt ze het secretariaat.

Op dit punt neemt Van Hoogstraten de voorzittersrol over en stelt zich kort voor. Hij vertelt dat hij vroeger begonnen is bij met ministerie van LNV, en daarna bij de voorloper van VWS werkte als directeur van de voorloper van de directie VGP. Hier heeft hij ook een aantal crises meegemaakt, waaronder de dioxinecrisis. Vervolgens heeft hij ook nog bij Justitie gewerkt op drugsbeleid. Tot slot is hij 13 jaar directeur geweest van het Vredespaleis en de Carnagy stichting. Hij voelt zich vereerd om gevraagd te zijn voor het ROW. Het maakt weer veel wakker om hier te zijn en hij hoopt op geanimeerde debatten.

9. Rondvraag

De nieuwe voorzitter vraagt of er nog punten zijn voor de rondvraag.

Van der Kruijk vraagt of de retributies nog besproken zullen worden in het ROW. Rommens geeft aan dat overleg hierover plaats heeft gevonden bij EZ omdat 90% van de retributies op EZ wetgeving zit. Wanneer de warenwetregeling met de nieuwe tarieven voor 2018 gereed is wordt deze schriftelijk ter consultatie aan het ROW voorgelegd.

Van der Kruijk vraagt zich af of deze consultatie niet eerder in het jaar kan. De verhogingen voor het volgende jaar worden pas heel laat in het proces medegedeeld, terwijl er hierover een zinvolle discussie mogelijk zou moeten zijn. Graag wil hij zien dat er tussen het moment van consulteren en finaliseren meer tijd zit zodat er ook echt iets met de input kan gebeuren. Hij stelt dat Nederland wat betreft de tarieven uit de pas loopt met de rest van Europa. Rommens begrijpt dit en geeft aan dat EZ/VWS transparant willen zijn en dat daarom de bijeenkomsten bij EZ en de consultatie via de ROW worden georganiseerd. Eerder bekendmaken blijkt tot nu toe

echter niet mogelijk. De tarieven moeten eerst berekend worden bij de NVWA voordat ze gecommuniceerd kunnen worden.

Quaedvlieg stelt naar aanleiding van het nieuwe regeerakkoord dat er nog eens goed gekeken moet worden naar de invulling van preventie, bijvoorbeeld wat betreft overgewicht. De BTW-verhoging treft veel risicogroepen. Kan dit nog geagendeerd worden? Stoelhorst wil graag weten hoe het er nu voor staat met het Actieplan Groenten en Fruit. Quaedvlieg antwoordt dat er nu vanuit het Groenten- en Fruithuis twee ton wordt geïnvesteerd. Ook is er een subsidieaanvraag bij EZ (LNV).

Verder zijn er geen vragen en de voorzitter sluit de vergadering om 15:30 uur.

De volgende vergadering van het ROW/AO zal zijn op donderdag 15 maart 2018 om 14:00 uur.

De secretaris,

T.E.J. de Haas

Actiepuntenlijst

Datum vergadering	Actie- aandachtspunt	Stand van zaken	Wie